

БОРОТЬБА З НАРКОТИЧНОЮ ЗАЛЕЖНІСТЮ В УКРАЇНІ: ТЕРМІНОВІ ЗАВДАННЯ ТА СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА

НЕСТЕРЧУК Тетяна, здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування Миколаївський національний аграрний університет

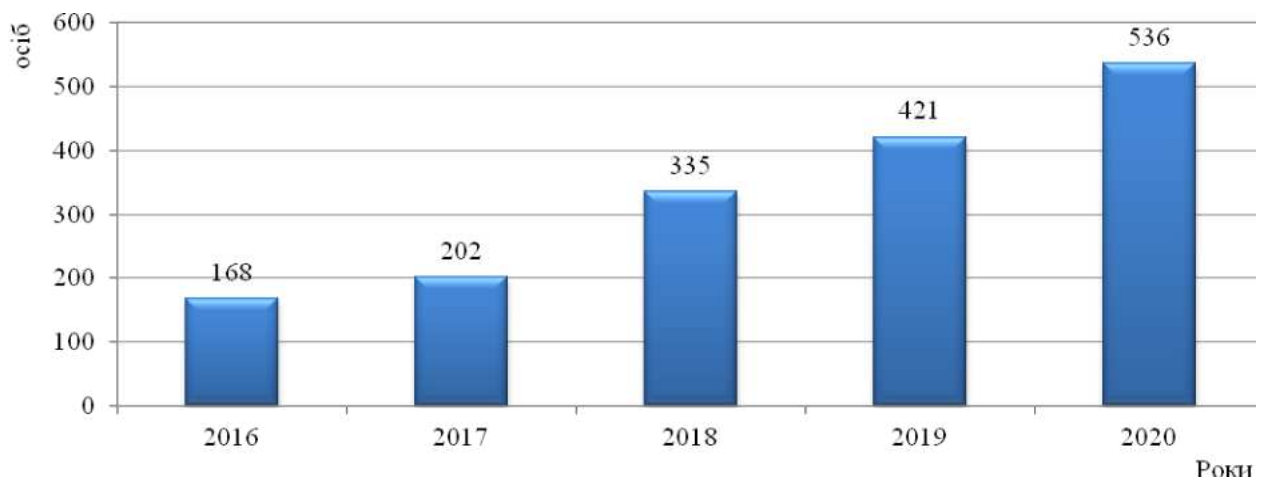
Анотація: Розглянуто серйозну проблему наркоманії в Україні. Досліджено результати виконання державної програми соціального захисту за 2021 рік. Доведено важливість соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин.

Ключові слова: соціально-психологічна реабілітація, наркозалежність, консультування.

В Україні сьогодні стоїть важлива проблема наркоманії, і ця проблема знаходиться на високому рівні поширеності серед населення. За даними незалежних експертів, кількість наркозалежних в Україні становить від 1,5 до 2 млн осіб, що в десятки разів перевищує офіційні статистичні цифри [1]. Ця надзвичайно висока кількість наркозалежних осіб свідчить про те, що проблема залежності від наркотичних та психотропних речовин є нагальною і вимагає негайної уваги та рішень.

Один з основних видів наркотичної залежності в Україні – це вживання наркотиків ін'єкційно, і ця проблема є дуже поширеною. Оцінюється, що кількість людей, які вживають наркотики ін'єкційно, становить від 278 до 387 тис. осіб, а кількість жінок, які вживають наркотики ін'єкційно, становить понад 115 тис. осіб [1]. Ці цифри свідчать про те, що проблема наркотичної залежності в Україні має як гендерний, так і соціальний аспект.

За рівнем поширеності наркоманії серед населення на 100 тис. осіб виділяються деякі регіони, які є найбільш ураженими. Зокрема, це Запорізька область (406 випадків на 100 тис. населення), м. Київ (279), Донецька (277), Кіровоградська (251), Одеська (230) і Херсонська (211) [1]. Також слід відзначити, що на кожні 100 тис. населення України припадає 144 наркозалежних громадяни, що свідчить про розповсюдженість проблеми на національному рівні.

Рис. 1. Кількість померлих від отруєнь психоактивними речовинами

Джерело: узагальнено автором за інформацією [1]

Однією з найтяжчих наслідків наркоманії є збільшення смертності від отруєнь психоактивними речовинами. За останні роки кількість смертей через отруєння наркотиками й психоактивними речовинами в Україні зростає.

Основним рішенням для боротьби з проблемою наркотичної залежності є надання державою програм соціального захисту, а саме «Послуги з соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин» [2].

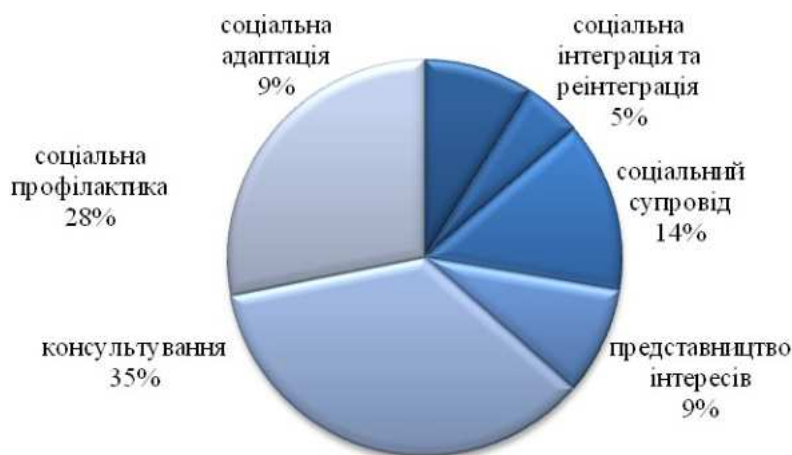
Зазначена соціальна послуга полягає у [2]:

- короткотерміновому проживанні, наданні допомоги в отриманні безоплатної правової допомоги;
- представництві інтересів;
- розвитку, формуванні та підтримці соціальних навичок;
- консультуванні;
- соціальній профілактиці повторів;
- наданні психологічної допомоги членам сім'ї;
- соціальному супроводі після програм реабілітації;
- організації отримання медичних послуг, медичного обстеження тощо.

Також варто зазначити, що ця послуга є безоплатною, і строк її надання становить 10 робочих днів.

За інформацією, наданою Національною соціальною сервісною службою України у 2021 році, сім'ї, у яких були особи, що вживали ПАР, скористалися соціальними послугами місцевих, районних, районних у містах, селищних та сільських центрів соціальних служб. Під час моніторингу, який проводився у 2021 році, було виявлено, що основна частина цих послуг спрямована на запобігання негативним явищам, формування здорового способу життя та набуття необхідних навичок [3].

Додатково, соціальні послуги були надані особам, які залежали від ПАР, ці послуги були надані центрами соціальної психологічної реабілітації, які функціонували у трьох областях України (Донецька, Миколаївська, Хмельницька). Протягом 2021 року ці центри надали послуги консультування та соціальної профілактики 965 наркозалежним особам, з яких 100 осіб були включені до програми ресоціалізації, а з них 65 осіб успішно завершили курс [3].

Рис. 2. Соціальні послуги для сімей, члени яких вживали психоактивні та наркотичні речовини у 2021 році

Джерело: узагальнено автором за інформацією [3]

Протягом 2021 року соціальні послуги отримали сім'ї, у яких були наркозалежні або алкоголезалежні особи, включаючи такі види послуг як консультування (4 829 сімей), соціальна профілактика (3 825 сімей), соціальна адаптація (1 220 сімей), соціальна інтеграція та реінтеграція (641 сім'я), соціальний супровід (1 903 сім'ї), представництво інтересів (1 195 сімей).

Додатково, 520 осіб були направлені до закладів охорони здоров'я членів цих сімей, 537 сімей отримали направлення до закладів соціального захисту населення, 227 сімей були влаштовані до закладів освіти. Крім того, надана допомога у відновленні документів для 1 411 сімей, допомога у налагодженні зв'язків з членами родини для 2 212 сімей, організоване лікування або оздоровлення для 719 сімей. Також 79 осіб продовжують отримувати після завершальну підтримку після завершення курсу ресоціалізації [3].

Отже, Україна стикається з серйозною проблемою наркоманії, яка виявляється у високому рівні поширеності серед населення та зростанні смертності від отруєнь психоактивними речовинами. Програми соціального захисту та реабілітації є важливими інструментами в боротьбі з цією проблемою, а їхні результати свідчать про необхідність подальшого розвитку та підтримки таких ініціатив для покращення якості життя наркозалежних осіб та їхніх сімей.

Література:

1. Статистика не втішна: Наркозалежність продовжує зростати в Україні та світі. URL: <https://numl.org/OpG> (дата звернення 29.09.2023).
2. Соціальний захист. URL: <https://numl.org/OpH> (дата звернення 30.09.2023).
3. ЗВІТ щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2022 рік. URL: <https://numl.org/OpI> (дата звернення 01.10.2023).

Abstract: Considered a serious problem of drug addiction in Ukraine. The results of the implementation of the state social protection program for 2021 have been studied. The importance of social and psychological rehabilitation of persons addicted to narcotic drugs or psychotropic substances has been proven.

Keywords: socio-psychological rehabilitation, drug addiction, counseling.

*Науковий керівник – МІКУЛЯК Катерина,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*